

Beleidsvoorstel

Datum van schrijven: 04/10/2023

Beleidsvoorstel richt zich tot verkiezingen van 9 juni 2024

- Europese verkiezingen
- federale verkiezingen
- regionale verkiezingen

**13 oktober 2024:
lokale verkiezingen**

- provincieraadsverkiezingen
- gemeenteraadsverkiezingen

- Alle niveau's (van Schumanplein over wetstraat tot dorpsstraat)

DE KLIMAATVERANDERING PAKKEN WE SAMEN OP EEN INNOVATIEVE MANIER AAN

Energie - Valoriseer de rol van de land- en tuinbouwer in de energietransitie

BELEIDSVOORSTEL, DE OPLOSSING

- Zorg voor een stabiel, duidelijk en stimulerend wetgevend kader en steunmechanisme, dat vertrouwen creëert bij land- en tuinbouwers die willen investeren in duurzame energieproductie.
- Los knelpunten op die een duurzame energietransitie in de land- en tuinbouw bemoeilijken. Concreet:
  - Versterk de capaciteit van de distributienetwerken op het platteland.
  - Los de vergunningsproblematiek van pocketvergisters en kleine en middelgrote windmolens op.
  - Maak energiedelen aantrekkelijker en creëer kansen voor lokale initiatieven hierrond op het platteland.
- Ondersteun de energietransitie in de glastuinbouw.
- Maak werk van een toekomstbestendig beleid rond warmte enerzijds, en duurzame alternatieve energiebronnen (o.m. biogas en bio-methaan) anderzijds.

ALGEMEEN KADER EN TOELICHTING

Op land- en tuinbouwbedrijven vind je grote dakoppervlaktes, heel wat open ruimte en grote biomassa-stromen. Met deze troeven is onze sector **dé ideale partner** om de productie van zonne-, wind- en bio-energie op te krikken, en zo **bij te dragen aan de ambitieuze doelstellingen rond hernieuwbare energie**.

De **WKK's** op onze tuinbouwbedrijven zijn dan weer toppers op vlak van **energie-efficiëntie**. Ze dragen onder andere ook bij aan het bewaren van de balans van het net, zijn erg flexibel en garanderen mee de bevoorradingszekerheid. De WKK's zijn zo een goede aanvulling bij onze hernieuwbare energieproductie tijdens de energietransitie.

Onze WKK's en hernieuwbare energiebronnen zorgen ervoor dat **onze sector netto een elektriciteitsproducent is**. Het decentraal karakter van onze elektriciteitsproductie en de nabijheid bij plattelandsbewoners, creëert bovendien mooie opportuniteiten voor samenwerking rond lokale energieproductie binnen lokale gemeenschappen.

In algemene zin worden hoge beleidsambities geformuleerd op de diverse vlakken m.b.t. energie. Deze beleidsambities realiseren vergt een stabiel, duidelijk en stimulerend wetgevend kader.

CONTEXT EN ANALYSE

Binnen het thema energie zien we verschillende zaken rond ons gebeuren met een invloed op de Vlaamse land- en tuinbouw:

INSTABIEL BELEID

De voorbije legislatuur zijn verschillende beleidsacties genomen die het vertrouwen van investeerders in duurzame energie geschaad hebben, denk onder andere aan het initiatief rond de groenestroomcertificaten knip en het actualiseren van de bandingfactoren bij installaties met brandstofkosten. Ook in onze sector zorgen dit soort zaken ervoor dat landbouwers (en banken) het vertrouwen in de overheid verliezen, en twijfelen om bepaalde verduurzamingsinvesteringen door te voeren.

ONDERBENUTTEN VAN HERNIEUWBAAR ENERGIEPOTENTIEEL UIT DE SECTOR

Het hernieuwbare energiepotentieel van de land- en tuinbouwsector wordt vandaag nog niet optimaal benut. Dat is doodzonde, als je weet dat Vlaanderen vandaag haar doelstellingen op vlak van hernieuwbare energieproductie niet haalt en de lat op Europees niveau enkel hoger gelegd wordt. Door verschillende knelpunten weg te werken kan het productiepotentieel van de Vlaamse land- en tuinbouw beter worden benut.

VERGUNNINGSPROBLEMATIEK VOOR POCKETVERGISTERS EN KLEINE EN MIDDELGROTE WINDMOLENS

Zoals gezegd, zijn onze bedrijven ideale sites om in te zetten op de productie van wind- en bio-energie. Helaas worden onze leden vaak geconfronteerd met vergunningsproblemen wanneer ze willen investeren in bijvoorbeeld een pocketvergister, of een kleine of middelgrote windmolen.

Voor wat betreft de pocketvergisters was voornamelijk de onzekerheid m.b.t. stikstofemissie van de installaties het probleem. Nu het WeComV bevestigd heeft dat de installatie geen significante stikstofemissie veroorzaakt, verwacht Boerenbond dat er beleidsondersteunende acties volgen die de implementatie van pocketvergisters versnelt. Dit niet alleen in het kader van de hernieuwbare energieproductie, maar ook met het oog op de methaanreducties die dit oplevert in het licht van de klimaatdoelstellingen.

Om de vergunningverlening van kleine en middelgrote windmolens een boost te geven, is er in heel Vlaanderen nood aan een duidelijk beoordelingskader.

DE CAPACITEIT VAN DE DISTRIBUTIENETTEN OP HET PLATTELAND VOLDOET NIET

Zoals geïllustreerd zou onze sector meer kunnen inzetten op hernieuwbare energieproductie. Eén van de knelpunten die dit echter bemoeilijkt is dat de distributienetten op het platteland niet altijd in staat zijn om de decentraal geproduceerde energie te ontvangen.

ENERGIEDELEN EN ENERGIEGEMEENSCHAPPEN VINDEN TE WEINIG INGANG

Energiedelen en de één-op-één verkoop tussen twee verbruiksadressen is sinds vorig jaar mogelijk, de samenwerking binnen een energiegemeenschap is sinds 1 januari van dit jaar gereguleerd. In de praktijk zien we echter dat er (te) weinig initiatieven genomen worden, onder andere omdat het beleid en de markt deze opties te weinig aantrekkelijk maakt, en onvoldoende inzet op de kansen die dit zou kunnen bieden voor landelijke gemeenschappen.

AMBITIEUZE DOELSTELLINGEN IN HET VEKP

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan stelt terecht dat in de glastuinbouw richting 2030 nog verder moet ingezet worden op een reductie van energetische broeikasgasemissies. Er wordt verwacht dat de uitstoot tegen 2030 met 1.1 Mton CO₂-eq. is afgenomen ten opzichte van 2005, in 2025 zou reeds een daling van 0.6 Mton CO₂-eq. gerealiseerd moeten. Dit is een ambitieuze opgave.

ONDERWAARDERING VAN DE WKK

WKK's in onze glastuinbouw worden doorgaans gevoed met fossiele brandstoffen en hebben zo een aandeel in de klimaatproblematiek. Hierdoor wordt ze soms aanzien als fundamenteel niet-duurzaam. Men gaat dan echter voorbij aan het gegeven dat de installaties ook een enorme meerwaarde bieden op vlak van energie-efficiëntie, zuinigheid, kostenbesparing, betrouwbaarheid en flexibiliteit in hun energievoorziening. Bovendien kan het totaal vermogen dat is opgesteld in onze glastuinbouwsector vergeleken worden met dat van een kleine kerncentrale. Geen klein brood dus in tijden van voorspellingsonzekerheid. Het kind met het badwater weggooien is bijgevolg niet gepast.

WARMTENETTEN KOMEN NIET VAN DE GROND (IN ONZE SECTOR)

Zowel in onze veehouderijsectoren als in de glastuinbouw is er vraag naar (laagwaardige) warmte. Willen we deze warmtevraag op een duurzame manier invullen, dan is de valorisatie van restwarmte uit andere (deel)sectoren een belangrijke optie. Helaas zien we dat het in de praktijk niet evident is om dit soort samenwerkingen op te zetten, onder andere door een niet ondersteunend beleid rond ruimtelijke ordening.

GEEN BELEIDSVISIE ROND BIOGAS EN BIOMETHAAN

In 2022 formuleerde de Europese Commissie in het kader van REPowerEU-plan een doelstelling voor de productie van biomethaan. Hoewel Vlaanderen en onze sector heel wat potentieel heeft op dit vlak, werd tot nog toe heeft nog geen initiatieven genomen om een beleidsvisie en -strategie vorm te geven.